



Zoals Thuis in het Verpleeghuis

Juni 2009, nr. 5

Leerwerkplaats Zoals Thuis in het Verpleeghuis

In de leerwerkplaats ondernemen zorgcentra een reis met als einddoel: een huiselijke omgeving creëren in het bestaande zorgcentrum en een cultuuromslag bewerkstelligen naar vraaggestuurde zorg. Het vergroten van het welbevinden van bewoners en verbeteringen aan de woonomgeving gaan in de leerwerkplaats samen op. De leerwerkplaats biedt de zorgcentra instrumenten, goede voorbeelden en deskundigheid om daadwerkelijk een thuis te creëren voor de bewoners van hun zorgcentrum..

www.vilans.nl/zoalsthuis

Werkbijeenkomst 14 mei

'Het is maar net vanuit welk perspectief je kijkt'. De vijfde werkbijeenkomst begint met een oefening die deze uitspraak op ludieke wijze illustreert. De deelnemers krijgen een schilderij met daarop een oudere heer te zien. Wanneer je goed kijkt, zie je dat niet alleen deze persoon op het schilderij zichtbaar is, maar dat er in het schilderij van de oudere heer nog negen andere personen verborgen zijn. Om deze verschillende personen te zien, moet je anders leren kijken. Ook in het project 'Zoals thuis in het verpleeghuis' leren de deelnemers voortdurend van perspectief te wisselen: 'kijken door de ogen van de bewoner', maar ook door de ogen van de familie, de ogen van een collega, et cetera.

De finale!

Twee projectteams hebben de 'finale' van het project behaald. Dit ging niet vanzelf. Er was enthousiasme, lef en daadkracht nodig om niet alleen veranderideeën te bedenken, maar om deze ook in het echt uit te voeren. Belangrijke



thema's waren het afgelopen jaar: het plukken van laaghangend fruit (acties op de korte termijn uitvoeren), brainstormen / prototyping (veranderingen in de fysieke omgeving), het ontwikkelen van een woon- en leefconcept, het vergroten van de keuzemogelijkheden voor bewoners ('een ontbijtbuffet voor bewoners') en het tegengaan van routines in het werk ('geen koffiepauze meer').

Leermonument

Vandaag presenteren de projectteams hun resultaten en leermomenten van het afgelopen projectjaar. Dit betekent niet alleen terugkijken, maar ook leren van vandaag; waar staan we *nu* als team en hoe gaan we verder?

Zodoende richten de teams als het ware een 'leermonument' op.

Fysieke en gedragsveranderingen gaan samen op

Het projectteam van Talmahof in Emmeloord laat met behulp van een film de veranderingen zien die in de periode mei 2008 tot mei 2009 plaatsvinden. Zo komen er op een afdeling in plaats van één grote huiskamer twee kleinere huiskamers. De bewoners van deze afdeling zijn verdeeld over twee groepen, die ieder een eigen huiskamer hebben. Bij de ingang hangt een bel, waar bezoekers

'In het project is het wisselen van perspectief belangrijk'

eerst aanbellen voordat zij de afdeling binnenkomen. In de huiskamers ligt

een dagboek, waarin bewoners, mantelzorgers en medewerkers kunnen schrijven welke verbeteringen zij wensen. Enkele uitspraken over het afgelopen jaar: 'het is veel rustiger geworden op de afdeling', 'sinds we geen pauze meer houden, hebben we tijd over', 'het is gezellig en er is meer aandacht voor bewoners', ik vind het weer leuk om naar mijn werk te gaan. In Emmeloord is te zien dat veranderingen in de fysieke omgeving samen op gaan met veranderingen in het gedrag van medewerkers. De veranderingen worden niet

opgelegd. Iedereen mag meepraten en meedenken. Elke mening wordt serieus genomen.

In Emmeloord nemen

'Meer aandacht voor bewoners'

twee afde-

lingen van het verpleeghuis deel aan het project.

In De Hartkamp te Raalte doen vier somatische afdelingen mee. Wat dit tot nu toe oplevert, is geïnventariseerd met de tweede Quick Scan op de vier levensdomeinen. Op alle levensgebieden is verbetering zichtbaar, maar dit kan nog beter, zo vertelt het projectteam. De verzorgenden tonen meer aandacht in de gesprekken met de bewoners, zij krijgen zorg die meer is afgestemd op hun mogelijkheden, maar de routines zijn



nog erg belangrijk. De huiskamers zijn huiselijker ingericht, maar institutionele elementen zoals het transport van waskarren en etenskarren moeten nog verder worden teruggebracht. Raalte kenmerkt zich door een sterk planmatige en doelgerichte aanpak. Inventief is het gebruik van de wensen van bewoners op de revalidatieafdeling,





die kort in het verpleeghuis wonen, als input om verbeteringen aan te brengen op andere afdelingen. Bijvoorbeeld: 'er is een leeslamp nodig in de huiskamer om voldoende licht te hebben bij het lezen'.

Ambities én acties

De projectteams geven elkaar tips en tops aan de hand van de volgende criteria: actiegericht (1), vernieuwend (2), doelgericht (3), betrokkenheid bewoners / familie / mantelzorgers (4), resultaten fysieke omgeving (5), resultaten gedrag naar bewoners / familie (6). Een uitkomst is dat beide

teams van elkaar kunnen leren: door het 'doelgerichte werken' en

'Sinds we geen pauze meer houden, hebben we tijd over

het 'doen' te combineren. In het tweede projectjaar gaan de teams hiermee aan de slag.

Workshop Interieur voor een zorginstelling

Hoe creëer je in het verpleeghuis een zo huiselijk mogelijke omgeving voor de bewoners? Wat zijn essentiële elementen van 'huiselijk' en hoe

kan je die in het bestaande gebouw realiseren? Dat zijn de vragen waarmee zeventien deelnemers op 16 april jl. binnenkomen bij de

Reacties van de deelnemers:

'Nuttig en leuk'.

'Leerzaam om heel anders te kijken naar je eigen omgeving'.

'Praktische voorbeelden waarmee ik verder kan'.

Vilans workshop Interieur voor een zorginstelling. Petra Jansen, interieurarchitect en arts, verweeft

op inspirerende wijze theorie en eigen ervaring met de praktijksituatie van deelnemers.



Petra introduceert RVS: Ruimte, Verkeersstromen en Sfeer, de elementen waar je naar moet kijken wanneer je nadenkt over de (her)inrichting van de leefomgeving. Of dat nou een zorginstelling is, een winkel of je eigen nieuwe huis. Dit zijn de vertrekpunten.

De deelnemers werken in kleine groepjes aan verschillende opdrachten. Ze beoordelen de eigen inrichting en werkomgeving met behulp van foto's en plattegronden. Zij knippen en plakken een sfeercollage van de wenselijke situatie en



© 2009 Vilans

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Vilans laat kennis werken voor de kwaliteit van leven van mensen die lang zorg en ondersteuning nodig hebben: kwetsbare ouderen, mensen met een beperking of chronische ziekte.

Redactie

Annegreet Jans, Anjo
Delville, Ben Stoelinga

Contact

E-mail zoalsthuis@vilans.nl of telefonisch:

Ben Stoelinga, projectleider (030) 789 23 87

Anjo Delville, senior projectmedewerker (030) 789 23 34

Annegreet Jans, projectmedewerker (030) 789 23 90

Vilans / Zoals Thuis

Postbus 8228, 3503 RE Utrecht

Website www.vilans.nl/zoalsthuis

maken een beeldkwaliteitplan voor de eigen organisatie. Met dit plan kan iedereen zelf in de organisatie aan de slag!

Projectjaar 2 'Zoals thuis in het verpleeghuis'

De leerwerkplaats 'Zoals thuis in het verpleeghuis' duurt twee jaar. Per 1 mei 2009 werd het eerste deel afgesloten en vond de voorbereiding plaats op het tweede deel van het project dat loopt tot mei 2010.

Het tweede jaar beslaat drie onderdelen: gemeenschappelijke werkbijeenkomsten, ondersteuning

op de locatie, ondersteuning van projectleider.

Doel van de gemeenschappelijke werkbijeenkomsten:

- Uitwisselen van en reflectie op behaalde resultaten
- Verbeteringen bijstellen en bijhouden; duwtje in de rug
- Nieuwe kennis opdoen en die kennis gaan gebruiken in de praktijk.

De werkbijeenkomsten worden afgewisseld met actieperiodes. De onderwerpen voor de werkbijeenkomsten zijn een verdieping op de onderwerpen die in het eerste projectjaar zijn behandeld. Denk aan: woon- en leefconcept, gedrag / attitude, het versterken van bewoners- en familieparticipatie. Op verzoek van de deelnemers kunnen op de eigen locaties workshops gehouden worden, bijvoorbeeld over herinrichting.

Vilans organiseert de komende periode debatsbyeenkomsten, workshops en publicaties om de resultaten van de leerwerkplaats onder brede belangstelling van het veld te brengen. Aan het slot van het project organiseert Vilans een conferentie waarin de resultaten van het project gepresenteerd worden.

